

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ



246543



ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
(กรณีศึกษา : สำนักงานใหญ่)

A STUDY OF LEARNING ORGANIZATION IN PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY
(HEAD OFFICE)

รัชฎา ประสิทธิ์พรชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาฒ์

พ.ศ. 2553

600251085

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ



ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
(กรณีศึกษา : สำนักงานใหญ่)



รัชฎา ประสิทธิ์พรชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2553

**A Study of Learning Organization in Provincial Electricity Authority
(Head Office)**

Rachada Prasitpronchai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Business Administration
Department of Business Administration
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2010



ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (สำนักงานใหญ่)

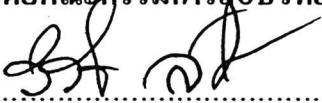
เสนอโดย รัชฎา ประสิทธิ์พรชัย

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ (การจัดการ)

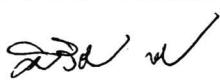
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิสรณ์ พงศ์ยี่หล้า

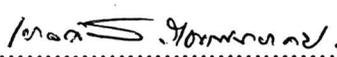
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม รองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว


..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิรัช สงวนวงษ์วาน)


..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิสรณ์ พงศ์ยี่หล้า)


..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย)


..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เขวาลักษณ์ ราชแพทยาคม)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว


..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิศา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 17 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ...2553....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กรณีศึกษา : สำนักงานใหญ่)
ชื่อผู้เขียน	รัชฎา ประสิทธิ์พรชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อติลล่ำ พงศ์ยี่หล้า
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ (การจัดการ)
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

246543

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 2) ศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 3) ศึกษากิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้กรอบแนวความคิด จากวินัยพื้นฐาน 5 ประการของ Peter M. Senge ทำการวิจัยโดยวิธีสำรวจใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกลุ่มตัวอย่างคือพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จัดสัดส่วนตามตำแหน่ง จำนวน 350 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้กรณี 2 กลุ่ม ใช้สถิติ t-test กรณีมากกว่า 2 กลุ่มใช้ F-test และ สถิติ one-way ANOVA ใช้สถิติการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe และเปรียบเทียบความสัมพันธ์โดยวิธี Cross Tab

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ การศึกษา อายุงาน ตำแหน่งงาน เงินเดือน และ จำนวนครั้งต่อการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในภาพรวมมีการปฏิบัติเพื่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีแบบแผนความคิด การเป็นบุคคลรอบรู้ และมีความคิดเป็นระบบ ส่วนวินัยที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การเรียนรู้เป็นทีม

พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามโครงการส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในภาพรวม อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด เมื่อพนักงานได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวแล้ว สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการพัฒนาตนเองและองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

Title A Study of Learning Organization in Provincial Electricity Authority
(Head Office)
Author Rachada Prasitpronchai
Thesis Advisor Assistant Professor Dr.Adilla Pongyeela
Co-Thesis Advisor Associate Professor Sirichai Pongwichai
Department Business Administration (Management)
Academic Year 2010

ABSTRACT

246543

The purposes of this research were (1) to study the performance level towards a learning organization of Provincial Electricity Authority (2) to study effective between demographic and Learning Organization in Provincial Electricity Authority (3) to study Activity of guideline to promote Learning Organization in Provincial Electricity Authority. Therefore, the conceptual framework in this study involves the underlying concepts Fifth Discipline learning organization of Senge. The samples for this study consisted of 350 personnel from the Employee of the Provincial Electricity Authority in Head Office the Stratified Random Sampling; the device used for data collection was questionnaire. The statistics used for analyzed the acquired data were percentage, arithmetic means, standard deviation (S.D) Levine statistic, t-test, F-test, One-Way Analysis of Variance, Scheffe paired test and Cross tab.by Statistics Package SPSS for window program.

The results of the study were as follows. An analyzed demographic factor had relationship learning Organization in Provincial Electricity Authority (Head Office).To study involves the underlying concepts Fifth Discipline learning organization of Senge. Consider high level Arrange from high to low percentage as follows. Shared Vision, Mental Model Personal Mastery and System Thinking where as the Team Learning aspects were at the moderate level.

Overall the performance were found to be at a high level, Employees of Provincial Electricity Authority to participate activity of guideline to promote Learning Organization had opinion decision-making based on reasons, Advantage of changes towards development and Improvement.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ท่านรองศาสตราจารย์วิรัช สงวนวงศ์วาน ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิถิตา พงศ์ยี่ห้ำ กรรมการและที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และท่านอาจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้ให้ความ อนุเคราะห์ ให้คำแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยดีมาตลอด รวมทั้งได้กรุณา ตรวจสอบ แก้ไข เนื้อหาจนสำเร็จเรียบร้อย ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณสุวิทย์ สมานโตสถิตวงศ์ รองผู้ว่าการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้วิจัย ท่านเป็นผู้ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ สั่งสอน ให้โอกาส และเป็นผู้ชี้แนะผู้วิจัยตลอดการศึกษาเล่าเรียน และท่านยังเป็นผู้ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนทุกสิ่งทุกอย่างมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ น้องอัญวรณ พรพรมรักษ์ ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เสียสละเป็นธุระให้ทุกอย่าง อย่างต่อเนื่อง ตลอดการทำ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ซึ่งผู้เขียนขอขอบคุณด้วยความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พนักงานในสำนักรองผู้ว่าการ ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและ ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกๆ ท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนเสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และน้องๆ ที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจมาตลอด ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้คงเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มากนักน้อย

รัชฎา ประสิทธิ์พรชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเ็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 กรอบแนวความคิดการวิจัย.....	4
1.6 ขอบเขตในการวิจัย.....	6
1.7 พื้นที่ที่ศึกษา.....	8
1.8 คำนิยามศัพท์.....	7
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	9
2.2 แนวทางที่จะพิจารณาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้.....	43
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	66
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	71
4.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคล.....	71
4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามทฤษฎี Peter M. Senge.....	74
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	90
4.4 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม.....	108
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	110
5.3 อภิปรายผล.....	111
5.4 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม.....	120
5.5 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	121
5.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป.....	125
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก.....	133
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	133
ภาคผนวก ข ประวัติความเป็นมา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	138
ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางเปรียบเทียบคุณลักษณะ 8 ประการขององค์กรแบบดั้งเดิมและ องค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งองค์กรแบบดั้งเดิมเป็นการรวมคุณลักษณะของทั้งสอง องค์กรคือองค์กรแบบราชการและองค์กรที่เน้นผลงาน.....	15
2.2 การเปรียบเทียบทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	41
2.3 เปรียบเทียบ เพื่อเพิ่มความเข้าใจระดับของการเรียนรู้ทั้ง 3 ระดับ.....	54
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
4.1 จำนวนและร้อยละของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามเพศ อายุ การศึกษา อายุงาน ตำแหน่งงาน เงินเดือน และ จำนวนครั้งของการฝึกอบรม.....	72
4.2 กลุ่มตัวอย่างมีระดับมีการปฏิบัติ วินัยประการที่ 1 การเป็นบุคคลรอบรู้.....	75
4.3 กลุ่มตัวอย่างมีระดับมีการปฏิบัติ วินัยประการที่ 2 การมีแบบแผนความคิด.....	76
4.4 กลุ่มตัวอย่างมีระดับมีการปฏิบัติ วินัยประการที่ 3 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน.....	77
4.5 กลุ่มตัวอย่างมีระดับมีการปฏิบัติ วินัยประการที่ 4 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม.....	78
4.6 กลุ่มตัวอย่างมีระดับมีการปฏิบัติ วินัยประการที่ 5 การคิดอย่างเป็นระบบ.....	79
4.7 ค่าร้อยละของวินัย ทั้ง 5 ประการ.....	80
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านเพศ.....	81
4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามอายุ.....	82
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	83
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามอายุงาน.....	84
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	85
4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามเงินเดือน.....	87
4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามจำนวนครั้งของการฝึกอบรม.....	89
4.15 ผลการทดสอบความแตกต่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ.....	91
4.16 ผลการทดสอบความแตกต่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามอายุ.....	92
4.17 ผลการทดสอบความแตกต่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามการศึกษา.....	93
4.18 ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 ผลการทดสอบความแตกต่าง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามอายุงาน.	94
4.20 ความแตกต่างระหว่างอายุงาน.....	96
4.21 ผลการทดสอบความแตกต่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จำแนกตาม ตำแหน่ง...	97
4.22 ผลการทดสอบความแตกต่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตาม เงินเดือน.	99
4.23 ผลการทดสอบความแตกต่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตาม จำนวน ครั้งของการฝึกอบรม.....	100
4.24 ข้อมูลการรับรู้กิจกรรมเพื่อสนับสนุนความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	101
4.25 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการสร้าง กฟภ.เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้....	103
4.26 ข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรม โครงการบริหารจัดการความรู้.....	104
4.27 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการพัฒนา ระบบฝึกอบรม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	105
4.28 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม โครงการ พัฒนาห้องสมุด กฟภ. ให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์.....	106
4.29 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการสร้างหลักสูตรมาตรฐาน.....	107

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	5
2.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมองค์กร.....	11
2.2 การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	17
2.3 กระบวนการเป็นบุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery).....	19
2.4 การมีแบบแผนความคิด (Mental Models).....	21
2.5 ระบบย่อยการเรียนรู้ (Learning Subsystem).....	28
2.6 ระบบย่อยด้านองค์กร (Organization Subsystem).....	30
2.7 ระบบย่อยด้านคน (People Subsystem).....	31
2.8 ระบบย่อยด้านความรู้ (Knowledge Subsystem).....	32
2.9 ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี (Technology Subsystem).....	34
2.10 ลักษณะแบบจำลองขององค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Marquardt.....	35
2.11 แสดงทฤษฎี การเรียนรู้ Action Science – Chris Argyris.....	41